

Особиста безпека суб'єктів приватної детективної (розшукової) діяльності під час виконання завдань

Денис Косовський

*студент кафедри державно-правових дисциплін,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна*

Анатолій Француз

*Герой України, заслужений юрист України,
лауреат премії імені Ярослава Мудрого,*

*доктор юридичних наук,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна*

З моменту проголошення незалежності України становлення і формування правової держави супроводжувалися історичними реформами політичних, економічних і соціальних сфер життя суспільства. Встановлення балансу між публічними і приватними інтересами, проголошення свободи приватної власності і підприємництва, охорона і захист усіх форм власності, прагнення до забезпечення прав, свобод людини і громадянина залишаються як і раніше основними пріоритетами нашої держави [1].

Законодавче закріплення норм, що сприяють самореалізації особистості, сприятиме не тільки появи конкуруючого середовища в деяких суспільно-правових відносинах, що є важливим фактором, але і консолідувати розвиток держави в цілому.

Дана умова поширюється також на правоохоронну діяльність, як вид державної діяльності, яка нерозривно пов'язана зі змінами та перетвореннями в суспільних відносинах, що виникають у сфері життєдіяльності держави. В даний час в українському суспільстві є всі правові умови і підстави для констатації того, що функцію правоохоронної діяльності забезпечує не тільки правоохоронна система державних уповноважених органів, але і окремі суб'єкти приватних (недержавних) правоохоронних організацій. Тим самим відповідальність за дотримання і забезпечення прав і інтересів особистості, суспільної безпеки та правопорядку покладена не тільки на органи правопорядку, але і на саме суспільство, в тому числі на осіб, які здійснюють приватну (недержавну) правоохоронну діяльність.

Аналізуючи поняття «особиста безпека працівників правоохоронних органів» варто зазначити, що під вказаним терміном необхідно розуміти комплекс основних та допоміжних заходів, спрямованих на зниження рівня впливу небезпечних факторів до реально можливого мінімуму, що допомагає зберегти життя і здоров'я, нормальний психічний стан і дієздатність працівника під час виконання його функціональних обов'язків, професійних завдань у буденних та в екстремальних ситуаціях, також особиста безпека розуміється як система організаційно-правових, тактико-психологічних, фізичних заходів, покликана не тільки зберегти життя та здоров'я працівників правоохоронних структур, а й підтримати високий рівень ефективності їхніх професійних дій.

Недержавна система забезпечення безпеки, що склалася в даний час, включає приватні охоронні та детективні підприємства, служби безпеки, навчальні та консультативні організації з підготовки співробітників для роботи в подібних структурах, недержавні аналітичні центри, інформаційні служби, дослідницькі організації. Їх усіх можна і слід розглядати як суб'єкта, який реально бере участь у боротьбі зі злочинністю і, насамперед, як суб'єкта спільної організації боротьби зі злочинністю та профілактичною діяльністю.

Основними проблемами розвитку приватних детективних агенств в Україні, є:

- недосконалість законодавчої бази, точніше її відсутність (хоча у цьому напрямі робляться кроки);
- якісне зростання злочинності-перетворення її на організовану, її прагнення проникнути у державні органи;
- взаємодія приватних детективних агенств із правоохоронними органами [3].

Найважливішим завданням приватних детективних агенств є забезпечення інформаційної безпеки комерційних структур-тобто захист відомостей, втрата яких здатна завдати значної матеріальної шкоди підприємству, сприяти недобросовісній конкуренції і навіть, в окремих випадках, призвести до банкрутства [4].

Розглянемо два варіанта визначення «Особиста безпека»:

- Особиста безпека-це комплекс основних та допоміжних заходів, спрямованих на зниження рівня впливу небезпечних факторів до реально можливого мінімуму, що допомагає зберегти життя і здоров'я, нормальний психічний стан і дієдатність працівника під час виконання функціональних обов'язків, професійних завдань у буденних і в екстремальних ситуаціях.

- Особиста безпека працівників правоохоронних структур-система організаційно-правових, тактико-психологічних, фізичних заходів, покликана не тільки зберегти життя та здоров'я працівників правоохоронних структур, а й підтримати високий рівень ефективності їхніх професійних дій [4].

Аналізуючи проєкт Закону України «Про приватну детективну діяльність», можна сміливо стверджувати, що частина функцій приватного детектива відноситься до правоохоронних [2]. Відповідно приватний детектив, повинен мати вміння та навички, що притаманні працівнику правоохоронного органу. Зокрема, це стосується заходів, що приватний детектив повинен вживати задля особистої безпеки при виконанні своїх завдань. Оскільки, загальновідомо, що правоохоронна діяльність пов'язана з небезпекою, аналогічно діяльність приватного детектива тісно пов'язана з надзвичайними, небезпечними обставинами. Звичайно, такі обставини є поодинокими на відміну від працівників правоохоронних органів, детективна діяльність не є настільки небезпечна, однак «береженого Бог береже». Враховуючи зазначене, необхідно звернути увагу, що приватні детективи повинні бути готові до небезпечних ситуацій та до надзвичайних обставин, в результаті здійснення яких може постраждати його життя та здоров'я. Тому, вважаємо, що перед видачею свідоцтва про

право на зайняття детективною діяльністю, приватний детектив повинен пройти відповідне навчання, що включає в себе напрацювання навиків щодо своєї особистої безпеки. Таким чином, на сучасному етапі навчання приватних детективів, головною задачею професійної підготовки виступає виховання та надання таких знань, щоб б приватний детектив міг в будь який час правильно реагувати на небезпеку, вправно виконуючи свої професійні функції, викликати в людей повагу та гідно виходити зі складних ситуацій.

Ключові слова: приватний детектив; безпека; правоохоронна діяльність.

Список використаних джерел

1. Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків: Право, 2016. 82 с. Про приватну детективну діяльність: Проєкт Закону України (реєстраційний номер 3010 від 04.02.2021) // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. (дата звернення: 27.10.2021).
2. Голубов А. Є. Приватні детективи та детективні агентства як суб'єкти реалізації правоохоронної функції в державі: матеріали Всеукраїнського самміту приватних детективів (м. Дніпро, 30 листопада 2017 р.).-Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. С. 31-35.
3. Беззуб І. Приватна детективна діяльність в Україні: українські реалії та зарубіжний досвід. І. Беззуб [Електронний ресурс].-Режим доступу: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2930:privatna-detektivnadiyalnist-ukrajinski-realijita-zarubizhniy-dosvid&catid=8&Itemid=350